

III. letní univerzita v oblasti lidských práv a demokratického občanství

Letos v červenci se v Paříži již po třetí konala letní univerzita zaměřená na lidská práva a demokratické občanství, které jsem měl možnost se zúčastnit. Celá akce se uskutečnila pod záštitou Nadace Archy bratrství, jejímž prezidentem je Javier Pérez de Cuéllar a která sídlí ve střeše známé Velké Archy v pařížské moderní čtvrti La Défense.

Tam se také pravidelně odehrávala jedna z hlavních součástí programu – přednášky novinářů nebo představitelů různých institucí (zmiňme se například o předsedovi Národní poradní komise pro lidská práva nebo náměstkovi francouzského ombudsmana) a organizací (např. prezidentů Amnesty International Francie

či Mezinárodní federace pro lidská práva). Tito zasvěcení odborníci představovali několika desítkám zahraničních stážistů z Východní Evropy a z Afriky praxi lidských práv ve Francii, ale i jinde ve světě.

Cenné byly také řízené diskuse mezi účastníky z různých zemí, zaměřované na prezentaci jednotlivých zastoupených států a žhavá témata současnosti (ústavní zajištění lidských práv, výchova k lidským právům a k demokratickému občanství atd.). I v neformální rovině jsme si samozřejmě vyměňovali rozmanité zkušenosti, a to nejenom z oblasti lidských práv.

Během našeho pobytu jsme navštívili

li rovněž třeba UNESCO, trestní řízení v pařížském justičním paláci nebo i vězení (žádného z účastníků si tam naštěstí nenechali). Vůbec celá letní univerzita se nesla v praktickém duchu.

Charakteristickým znakem snažení organizátorů bylo též úsilí o vytvoření demokratického prostředí v rámci univerzity. Kromě pravidelných plenárních schůzí, kde měl každý stážista možnost vyjádřit se svobodně ke všemu, co chválí nebo co se mu naopak nelíbí, byl skoro každý den vydáván čím dál tlustší kopírovaný „občasník“. Inu, demokracie bez svobody slova realizované prostřednictvím médií by nebyla tou pravou demokracií.

Nikdo se tu nesnažil vnutit jinému svoji individuální koncepci univerzálních

lidských práv. Vychází se totiž ze základního předpokladu, že tak, jako je lidské strádání všude na světě stejné, musí být i chápání lidských práv zcela univerzální, nikoliv jen univerzalistické (tj. sice partikulární, ale se snahou o všeobecné prosazení).

Na závěr této zprávy bych si dovořil jako poselství parafrázovat myšlenku vedoucího letní univerzity a výkonného ředitele Nadace Archy bratrství Marka Agiho: „Lidská práva vlastně neexistují, nemůžeme je definovat, ale musíme se všichni snažit, aby se na Zemi žilo lépe a svobodněji.“ Není to výzva i pro nás, kteří se upřímně toužíme vrátit k tradici demokratického právního státu a vybudovat občanskou společnost?

Vít SCHORM